تێڕوانینی نوێ سەبارەت بە حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی کوردستان

ئاسۆ کمال

هەروەك لە "بریارنامەی مەكتەبی سیاسی حزبی كۆمۆنیستی كرێكاری عیراق سەبارەت بە پیویستی پیكهینانی دەستبەجێی حیزبی كۆمۆنیستی كرێكاری كوردستان "دا هاتوە ،ئێمە وەك بەشێك لە رابەری حزبی كۆمۆنیستی كریكاری عیراق لە پرۆسەیەكدا حزبی كۆمۆنیستی كریكاری كوردستان راگەیەنین و پیكی بهێنین. ئێمە خوازیاری ئەوەین لەدەرەوەی ریزەكانی حزبی ئیستامان خەڵك بتوانێت بەشداری لەم پرۆسەیەدا بكات. هەربۆیە بە پیویستی دەزانین تیروانینی نوێی خۆمان سەبارەت بە ئامانج و سیاسەت و پراتیكی حزبی وە هەروەها سەبارەت بە پرۆسەی پیكهینانی حزبیش لە پێشەوە بخەینەڕوو تاكو ئاگاداری و رۆشنی پیویست هەبێت بۆ ئەوانەی دەیانەوێت لەم كارەدا بەشداری بكەن و خۆیان بەهاوبەش دەبیننەوە لە دامەزراندنی حزبیكی كۆمۆنیستی كریكاری دا.

<u>بۆچی كۆمۆنیستی كریكاری ؟</u>

بیگومان سەرەتا پیویستمان بەوەیە ناسنامەی سیاسی خۆمان بخەینەوە ڕوو وە بڵێین كە ئێمە لە كوێوە هاتوین وبەرەو كوێ دەمانەوێت برۆین؟ مەبەستم لە ئێمە كۆمۆنیزمی كریكاریيە وەك رەوتیكی سیاسی دیاریكراو 16 ساڵە لە كوردستاندا هەین و مۆری خۆمان ناوە بەبەشێك لە ڕووداوە سیاسی وكۆمەلایەتیەكانی كۆمەلگای كوردستانەوە و نوینەرایەتی قوتبی چەپی كۆمەلگای كوردستانی كردوە. سەرهەلدانی بزوتنەوەی چەپی كۆمۆنیستی لە كوردستاندا لە هەشتاكانی سەدەی بیستەوە لە كوردستاندا و كاریگەری حیكمەتیزم بەسەریەوە و دواتر خۆنیشاندانی وەك بزوتنەوەی شورایی لە راپەرینی ئازاری 1991دا مایەی دروستكردنی حزبی كۆمۆنیستی كریكاری عیراق بوو كە بەشی سەرەكی لە كوردستان بوو. ئێمە رەوتیكی سیاسی وئایدیولۆژی ناسراوین كە رەخنەیەیكی دیاریكراومان لە سەرجەم سیستمی مەوجودی سەرمایەداری ئیستا هەیە و خوازیاری گۆرانی شورشگیرانەی كۆمەڵگاین بەرەو كۆمەلگایەكی كۆمۆنیستی بێ چین وچەوسانەوە . لەپراتیكی سیاسیشماندا بەشێك لە مێژووی جیانەكراوەی ململانێی سیاسی 16 ساڵی رابردووی كوردستانین بەرامبەر دەسەلاتی حزبە ناسیونالیستەكان و كۆنەپەرستی ئیسلامیەكان .

ئەم كۆمۆنیزمە كریكاریە نوینەرایەتی بەدیلیكی جیاوازی سیاسی وكۆمەلایەتی دەكا بەرامبەر بەدەسەلات و ئیدارەی ئێستای كۆمەڵگا لەلایەن حزبە بورژوازیە ناسیونالیستەكانەوە و بەمەش دەیەوێت ببیتە چوارچیوە و وەسیلەی نارەزایەتیەكانی جەماوەر و حزب و بزوتنەوەیەكی جەماوەری وكاریگەر لە كوردستاندا دامەزرینێ و بیكاتە هێزی ئالوگۆربەخش و رزگاری بەخشی خەلكی كوردستان. واقعیەتی 16 سالی رابردووی بارودۆخی سیاسی و ململانێی سیاسی لە كوردستاندا ئەو راستیەی سەلماندوە كە كۆتایی هینان بەدەسەلاتی میلیشیایی حزبە ناسیونالیستەكان و ریگرتن لەبەردەم دەسەلات پەیداكردنی ئیسلامیەكان و كۆتایی هینان بە نادیاری چارەنوسی كوردستان و دابینكردنی ژیانیكی باشتر و خۆشگوزەران و یەكسانی هەمەلایەنەی ژن وپیاو و جیاكردنەوەی دین لە دەسەلات و دابینكردنی ئازادی بێ قەیدوشەرتی سیاسی و بەكورتی دامەزراندنی دەسەلات و ژیانیكی باشتر بۆ خەلكی كوردستان لەگرەوی هاتنەوەمەیدان و بالادەست بوونی بزوتنەوەیەكی سیاسی و كۆمەلایەتی دیاریكراودایە كە كۆمۆنیزمی كریكاريیە و لەئیستادا ئەم رەوتە دیاریكراوە ئەم بەرنامە و ئامادەییەی هەیە نەك هیچ رەوت و بزوتنەوەیەكی تر. هەربۆیە خاڵی دەستپیكردنی خۆناساندنی ئەم حزبە ناساندنی كۆمۆنیزمی كریكاریەكەیتی وەك بزوتنەوەیەكی فكری و كۆمەلایەتی و سیاسی ئەلتەرناتیف نەك شتیكی تر.

ئیمە ئەو واقعیەتە لەبەرچاو دەگرین كە لە ئیستادا ئالوگۆڕێكی گرنگ لە كوردستاندا ڕووی داوە ئەویش ئەوەیە كە ریزی نارەزایەتی بەرامبەر بە دەسەلاتی یەكێتی وپارتی و بە ئیدارەی گەندەڵیان و بەسەركوتی ئازادی سیاسی وئازادی بەیان ورۆژنامەگەری و بە دابین نەكردنی خزمەتگوزاریە سەرەتاییەكان وەك بزوتنەوەیەكی جەماوەری ئۆپۆزسیۆن هاتۆتە ئاراوە و ئێمە خۆمان بەبەشێك لەم بزوتنەوە جەماوەریە بووین و كارمان تیدا كردوە و ئەمە بە زەمینەی جەماوەری بونەوەی كۆمۆنیزمی كریكاری و سەركەوتنی دەزانین . هەروەها حزب بە تەنها یەكێك لە وەسیلەكانی قودرەتگیری ئەم كۆمۆنیزمی كریكاريیە دەزانین و لەپاڵیدا دەمانەوێت لەم بزوتنەوە جەماوەری و بزوتنەوە فكری و سیاسیانەی ئازادیخوازانەی تردا وەسیلە كۆمەلایەتی وجەماوەریەكانی تریش سازبكەین كە سەرچاوەی تری قودرەت پەیداكردنی كۆمۆنیزمی كریكارین . هاوكات ئێمە وەك كۆمۆنیزمی كریكاری پیناسەیەكی تایبەتمان بۆ ئاسۆ وئامانجی ئەم بزوتنەوە جەماوەری و ئەم رەخنە جەماوەریە لە دەسەلات و وەزعی مەوجود هەیە و ئیمە لە كاتیكدا تیدەكۆشین بۆ گۆرینی وەزعی نالەباری سیاسی و كۆمەلایەتی و ئابوری ئیستای خەلكی كوردستان دەشمانەوێت ئەم ئالوگۆرە تاسەر بەرین و دەسەلاتی میلیشیایی و چەوسینەرانەی حزبە بورژوا ناسیونالیستەكان و كۆنەپەرستی ئیسلامی كۆتایی پێبێنین و كۆمەڵگایەكی یەكسان وئازادی سوسیالیستی لە كوردستان دامەزرێنین.

هەربۆیە لەروانگەی ئێمەوە پیكهینانی حزب بریتیيە لە ریكخستنی بزوتنەوەیەكی سیاسی و كۆمەڵایەتی دیاریكراو لە كۆمەڵگادا كە رەخنە و پراتیكیكی دیاریكراوی هەیە سەبارەت بە وەزعی مەوجود و كۆكردنەوەی فەردی كەسانیك نیيە كە وەك یەك یەك دەدوێن یا بیردەكەنەوە . پیكهینانی حزبی كۆمۆنیستی كریكاری كوردستان خۆی هەنگاوی یەكەمی خستنەوەگەڕی ئەم بزوتنەوە سیاسی و كۆمەڵایەتیە دیاریكراوەیە ،كە خاوەنی چوارچیوەیەكی فكری و سیاسیيە كە خۆی لەبەرنامەی دنیای باشتر و هەلویستی سیاسی سەبارەت بە دەسەلات و ئەحزابی بورژوازی و ئایندەی سیاسی و كۆمەڵایەتی كوردستان خستۆتەڕوو. ئەم مێژووە لە بەشداری چەپ و كۆمۆنیستەكان لە

خەباتی سیاسی و جەماوەریدا رەوتیکی دیاریکراوی شکل پیداوە کە کۆمۆنیزمی کریکاریـیە جیاوازە لە رەوتی ناسیونالیستی نارازی و ریفورمیزم و لیبرالیزم و سوسیالیزمی بورژوازی و وردە بورژوازی . هەربۆیە بە هەر رەخنەیەکەوە لە چوارچیوەی فکری و سیاسی پێشوومانەوە بێینەوە مەیدان مەبەستمان لە لابردنی سونەت و شیوەکاری کۆمۆنیزمیکی ناکۆمەڵایەتی و ناسیاسیـیە لەسەر کۆمۆنیزمی کریکاری نەك لابردنی سونەت و شیوەکاری کۆمۆنیستی کریکاری. بۆ ئەم کارەش واتە بۆئەوەی کۆمۆنیزمی کریکاری بکەینە بزوتنەوەیەکی سیاسی وجەماوەری پیویستمان بە تیکەڵاوکردنی کۆمۆنیستیەکەمان نیـیە لەگەڵ بەرنامە و سیاسەتی غەیری کۆمۆنیستی وغەیری کریکاریدا و بەم پێیەش پیکهینانی حزبی کۆمۆنیستی کریکاری کوردستان بریتی نیـیە لە دەورانی تیکەلکردنەوەی سوسیالیزمی کریکاری بەو رەوتە غەیرە کریکاری و غەیرە کۆمۆنیستیانەوە. پیکهینانی ئەم حزبە رەوتی تیکەلاوبونەوە لەگەڵ چەپی رادیکال و حاشیەیشدا نیـیە و لەوێوە هێز ناگرێت ، بەلکو بەپیچەوانەوە رەخنەی پراتیکی و خۆدورخستەوە لە سونەت و پراتیکی ئەو چەپە حاشیەیـیە مەسەلەیەکی گرنگە لە سەرکەوتن بەسەر لاوازیەکانی تائیستای کۆمۆنیزمی کریکاریدا.

رەخنە لە رابردوو و نەخشەی نوێ بۆ کارکردن

رەخنە لە لاوازی و سەرنەکەوتنی تائیستای کۆمۆنیزمی کریکاری لای ئێمە جیگایەکی گرنگ و چارەنوس سازی هەیە لەسەر دامەزراندن و ئایندەی حزبی کۆمۆنیستی کریکاری کوردستان بەڵام ئێمە رەخنەیەکی دیاریکراومان هەیە لە چوارچیوەی فکری وسیاسی وکۆمەڵایەتی رابردوی خۆمان و وەڵامی خۆشمان هەیە بۆ ئەو رەخنانەی لە روانگەی ناسیونالیستیکی نارازی یا چەپیکی حاشیەیی لەئیمەی دەگرن.

رەخنەی ئێمە لە رابردوی بزوتنەوەکەمان ئەوەیە کە پاش 16 ساڵ لە هەلومەرجیکی کراوەدا نەمانتوانیوە ببینە رابەری نارەزایەتی خەلکی کوردستان بۆ گۆرینی وەزعی نالەباری سیاسی وئابوری و کۆمەلایەتی . بزوتنەوەی کۆمۆنیزمی کریکاری نەیتوانیوە هەژموونی فکری ناسیونالیزم تیك بشکێنێ و ئاسۆ و ئامانجی کۆمۆنیستی بکاتە خواستی رۆژانەی چینی کریکار و نەداری کوردستان و رەخنە لەدەسەلاتی یەکێتی وپارتی لەروانگەی فکری وسیاسی کۆمۆنیستیەوە بگرن و سەرچاوەی کوێرەوەری خۆیان بناسن و رێگای گۆڕینی لای ئێمە پەیدا بکەن وچیتر بەدیار فریو وخۆشباوەری ناسیونالیستانەی خۆیانەوە دانەنیشن و جیاوازی چینایەتی و دوژمنایەتی بورژوازی خۆماڵی بەژیان وچارەنوسیان دەرك پێبکەن. رۆژنامە و راگەیاندنی ئێمە نەیتوانیوە وەڵامی میدیای فریودەر و پاشکۆی دەسەلات بیتەوە و رەخنەی سەرتاپاگیری کۆمۆنیستی لە بنەمای دەسەلات و ئیدارە وئەخلاق وفەرهەنگ و سیاسەتی بزوتنەوەی ناسیونالیستی کورد بکاتە بزوتنەوەیەکی فکری هەمەگیر و پرسەدا کە ئاسۆ و دورنمای ئایندەیەکی باشتر دەتوانێت بخاتە پێش چاوی خەلکی کوردستان.

لەمەیدانی سیاسیشدا ئەم کۆمۆنیزمی کریکاریـیە لاواز بووە لە وەلامدانەوە بە ئەرکەکانی بەردەمیدا و نەیتوانیوە وەکو هێزی یەکەم یا سەرەکی لە مەیدانی سیاسیدا خۆی بسەپێنێ وە نەیتوانیوە رێگری فکری وسیاسی و عەمەلیەکانی بەردەم کاری سیاسی خۆیلابەرێ و بەوینەی بزوتنەوەیەکی سیاسی و جەماوەری خۆی لەمەیدانی سیاسی و لە کێشەی دەسەلاتدا رێك بخات. ناسینی هەلومەرجی سیاسی و پیش بینی ئالوگۆرەکان و قۆستنەوەی فرسەتەکان بۆ رابەریکی سیاسی یەکیك لە مەرجەکانی سەرکەوتنە و مامەلەی سیاسی وگرتنە بەری تاکتیکی گونجاو و زانینی کاتی پاشەکشە و هیرش بردن هونەرێکن کە هیزیکی سیاسی وەك ئێمە کە روبەروی کێشە و سەختی زۆرین پیویستە بەباشی فێری بین. سەرەرای هەموو ئەمانە ئێمە لە مەیدانی سیاسەتدا پیویستمان بە گۆرانی سەرەکی ورِیشەیـیە لە گروپیکی فشارەوە بۆ حزبی سیاسی . رەخنە لە چوارچیوەی سیاسی پێشوومان تیپەراندنی ئەو سونەت وپراتیك و وەسیلە و سیاسەت و نائامادەییانەیە کە ئێمە لە قالبی گروپیکی فشاردا هیشتۆتەوە کە سەرگەرمی لیکدانەوە و تەبلیغ و کەمپین بەریخستنە و رازی یە بەوەی کە لە پەراویزی کومەلگا و دنیای سیاسەتدا قەراری گرتوە . دەبێت لەمەیدانی سیاسیدا بزانین کەی و بە چ شیوەیەك دەبینە هیزی سەرەکی و یەکەم لەبریاردان لەچارەنوسی کوردستاندا و چۆن و لە کوێ هێز کۆدەکینەوە بۆ لابردنی دەسەلاتی یەکیتی وپارتی و بەچ هیزیکەوە دەتوانین چارەنوسی دەسەلات لە کوردستان دیاری بکەین. ئەمە دەبیت قیبلە نومای کاری سیاسی ئیمە بێت لە کەمپینیکەوە بۆ ئازادکردنی رۆژنامەنوسێك تاکو بەشداری لە خۆپیشاندانیکی جەماوەریدا یا بەشداری لە هەلبژاردنیکدا.

رەخنەی پراتیکی لە رابردوومان و گرنگترین خالی وەرچەرخان لەکاری ئێمەدا بەرای من پەیداکردنی پایەی کۆمەلایەتیە. کۆمۆنیزمێك کە تەنها پایەی کۆمەڵایەتیەکەی خویندکارانی نارازی و ئەفرادی تاك وتەرای ئازادیخواز بێت لە کۆمەڵگادا ناتوانێت کۆمەلگا بگۆرێت و دەسەلاتی سیاسی بگرێتە دەست . پیکهینانی حزب بریتیـیە لە ریکخستنی بزوتنەوەیەکی سیاسی و کۆمەڵایەتی دیاریکراو لە کۆمەڵگادا کە رەخنە و پراتیکیکی چینایەتی و کۆمەلایەتی هەیە سەبارەت بە وەزعی مەوجود و کۆکردنەوەی فەردی کەسانیك نیـیە کە وەك یەك دەدوێن یا بیردەکەنەوە . جیاوازی حزبی سیاسی کە بۆ گرتنی دەسەلات کاردەکات لە ریکخراوێکی خۆبەخش کە کاری خێر دەکات یا کەمپین بۆ گۆرینی بەندێك دەکات لەوەدایە کە دەبێت هیزیکی کۆمەلایەتی کۆبکاتەوە تا بتوانێت ئامادەی شەڕ و گۆڕینی سیستەمێکی سیاسی هەبێت و خۆی سیستەمێکی تر دابمەزرێنێ تا ئەبەد ناچار نەبێت هەر داوای ئیسلاحات لە دەسەڵات بکات و لە ئۆپۆزسیۆندا بمینیتەوە. ئەمە تەجروبەی سیاسی ئێمەیە لە کوردستان کە سەرەرای مەحبوب بون و ئومیدی خەڵك پێمان و راوەستاویمان لەبەرامبەر دەسەلاتی سەرکوتگەرانەی یەیکیتی وپارتیدا بەلام شکستمان خواردوە لەرابردوودا لەلابردنی دەسەلاتی کۆنەپەرستانەی ئەواندا . کۆمۆنیزمی کریکاری ئەگەر ئیدعای لابردنی دەسەلاتی یەکیتی وپارتی و گرتنە دەستی دەسەلات بە عەمەلی دەکا دەبێ ببیتە خاوەن پایەی کۆمەلایەتی و چینایەتی و ببیتە رابەر و ریکخەری ئەو خەبات و نارەزایەتیەی کە کۆمەلانی کریکار و زەحمەتکێش و چینە ژیردەستەکانی کوردستان دژ بە دەسەڵاتی ئیستا . هەروەك ووتم حزب تەنها یەکێك لەو وەسیلانە بەدەسەلات گەیشتنە بەڵام گرنگترین وەسیلەیە کە بەبێ بوونی ئەم وەسیلە رابەریە ناتوانرێت نارەزایەتیەکان بگەنە ئامانجی کۆتایی خۆیان کە گۆرینی ریشەیی وەزعی مەوجودە. هەربۆیە بانگەوازی ئیمە بۆ دەرەوەی ریزەکانی حزبی کۆمۆنیستی کریکاری عیراق بۆ بەشداری لەم

پرۆسەی پیکهینانی حزبی کۆمۆنیستی کوردستانەدا ڕوو لەم جەماوەرە و رابەرانی نارەزایەتیەکانی ئیستا و ئەو دەستە وکۆمەڵانەیە کە لەم نارەزایەتیانەدا و لە خەبات دژی دەسەڵاتی یەکیتی وپارتی و دژ بە کۆنەپەرستی ئیسلامی خۆیان بەچەپ و کۆمۆنیست ورادیکال یا هاوبەشی بەند و بەشیکی بەرنامە و سیاسەتی دەزانن.قودرەت گیری و کۆمەلایەتی بونەوەی کۆمۆنیزمی کریکاری لە سەرکەوتنی لە پەیداکردنی ئەم جیگاو ریگایەدایە لە خەباتی رۆژانە و بەردەوامی جەماوەری نارازی کوردستاندا.

رەخنە لە چوارچیوەی ریکخراوەیی پێشوومان مانایەکی بەرفراوانی سیاسی و کۆمەلایەتی و شیوەکار و سونەتی حزبی هەیە. دەرچوون لە قالبی ریکخراوەیەکی ناپەیوەست بە کۆمەڵگا و نارەزایەتی جەماوەری و کۆمەلایەتیەوە بۆ ریکخراوەیەکی دەرگیر لە هەموو مەیدانە کۆمەلایەتیەکانی روبەروبونەوەی فکر و سیاسەت و ئیسلاحات. ئالوگۆر لە تیڕوانینی ریکخراوەی کۆمۆنیستی وەك چواردیواری ئەفرادی تاك وتەرا کە تەنها ئایدیولوژی کۆی کردونەتەوە بۆ ریکخراوی بزوتنەوەیەکی سیاسی و کۆمەڵایەتی کە سەنگەری یەکگرتنە بۆ دیفاع لە ماف و ئازادیە فەردی و کۆمەلٚ. سەیرکردن و مامەڵەی پەیوەندی نیوان حزب و ریکخراوە سیاسی و پیشەییەکانی کریکاران و فەرمانبەران و تویژە زەحمەتکێشەکان وەك سەنگەرەکانی یەك خەباتی چینایەتی و کۆمەلایەتی کە بنەماکانی قودرەت پەیداکردنی سیاسی و کۆمەلایەتی کۆمۆنیزمی کریکاریە بۆ شکست پیهینان بە دەسەلاتی حزبە ناسیونالیستەکان و کۆتایی هینان بە ئیدارەی گەندەڵیان بەسەر جەماوەری ستەم لیکرا و بێبەشی کوردستانەوە. گۆڕینی ڕیشەیی لە پەیوەندی و مناسباتی ناوخۆی حزبیدا کەلەسەر بنەمای کرانەوە و شەفافیەتی سیاسی و ئازادی بیرورا تاڕادەی پیکهینانی فراکسیۆنی حزبی لە چوارچیوەی بەرنامە و پەیرەوی ناوخۆی حزبدا هاوکاتیش پابەندبوون بە دیسپلین و قانونی حزبی یا ئەوەی پێی دەڵێین تعددی ڕا و یەکێتی ئیرادە. دەورو نەخشی کۆمەلایەتی وسیاسی رابەری و پەیوەندی بە کادر و دەوری کادر و مەسەلەی ئەندامەتی و شکل وشیوەی ریکخراوەیی کۆمەلایەتی و چالاك و هتد.. بەکورتی دەمانەوێت حزبی کۆمۆنیستی کریکاری کوردستان بکەینە ریکخراوەیەکی کۆمەلایەتی کۆمۆنیستی کریکاری کە خەریکی ریکخستنی بزوتنەوەیەکی سیاسی و کۆمەلایەتیە چ لەریزەکانی حزبدا و چ لە ریکخراوەی جۆراوجۆری جەماوەری تردا ، ئەمە رەخنەیەکی پراتیکی ئێمەیە لەرابردووی خۆمان و نەخشەی کاری ئیستامانە.